

O umění, umělcích a hladové Pavlině

Román s veselým koncem.

Napsal Karel Leger.

Maminka trnula, nevěděla, co se děje s jedináčkem. Byl docela proměněn, jako známén, jako ve snu všechno dělal. Tetičky, strýčky, kmotry, sousedy na ulici nepoznával, nepozdravil. Když ho liho nebo stříhal, kamsi do kouta hleděl a jen mžkámi na prázdnou ve vzduchu šmíkal, nebránušou břitvou zajížděl do masa. Už poslední klienti se rozutekli.

Docela vyměněn byl Floriánek, nechal knih, Sekspira, Šilera, všechna dramata a tragedie. Na dvoře nepřilhl vysoko od země natáhl provaz a večer za šera, když ho nikdo neviděl, zkoušel první kroky po něm s rukama směšně roztaženými. Uhlí a sklo kousal, na hlavě se stavěl. Chápal, že není umění jenom v oněch knížkách, v oněch verších, kterým se dříve s nadšením a s potu tvářil učival.

"Zbláznil se!" říkali o něm strýčkové, tety i kmotři, kterých nepozdravil. Docela nešťastně ma mince do očí to tvrdili. Viděla to sama, že není vše s Floriánkem v pořádku, ale co si měla počít? Byla příliš slabá, měla příliš rádu svého jedináčka. Modřila se s plnou důvěrou v Boha, že vnučka Floriánkovi moudřejší myšlenky. Kdyby byl nešťastný hoch aspoň o dva roky starší, věděla by jak pomoci, oženila by ho. Mondrá žena často už z nerozumy a divochech udělala hodného člověka. Ale Floriánek byl ještě poněkud chlapce. Tušila, že nedovejde s ním udržet holičský závod po mužích, třeba i pomocníka přibrala. Úspory, které zhývaly z lepších časů (neměla jich paní Wollnerová v záložně, byly uloženy ve starých modlitbách na dně dubové malované truhly), pomalu se vytrácely. A paní Wollnerová modřila se, plakala. Hubeněla přitom; krásy žalost nepřidala.

Tu se stalo, čeho se ani ve snu nenadála. A přišlo to bez dohodačů, bez pomoci tetiček a kmotřů.

Konkurent, holič a kadeřík z Prahy, Želuzka se jmenoval, jednoho dne přišel a zaklepal na dveře paní Zofie. Ne přilhl mladý ale vymydlený, nakadeřený, navoněný, jako by chtěl sám na sobě ukazovat svoje umění. Byl sváteční den, před polednem, paní Zofie ještě ani v kuchyni nezatopila, nevěděla, co k obědu vařit — nebylo zásob, nebylo už pomalu zač něco koupit. Skromná, staraná zabývala se jakousi správou na sváteční sukni (rozpadala se už) a všechna rozpačte zčervenala, když uviděla vcházet neočekávaného hosta. Byla sama v pokojí, Floriánek dole v krámně čekal, kdyby snad Pánbůh dal a někdo přece přišel nějaký vředleček kdyby se okazal, aspoň nějaký kluk kdyby se dal za čtyřák dohola ostříhat.

Pan Želuzka vysekl kompliment — hečvábný klobouk (byly tehdy takové v módě) podepřel levou rukou v bok a s úsměvem, sladším nežli med, zašepal a zapípal po pražsku, protahuje zálibné konce vět: "Odpustte, milostpaní, přicházím v důležitých záležitostech, v záležitosti svého srdce, abych tak řekl, pouze na okamžik, dovolíte? Zajisté, že dovolíte, neboť záležitost týká se i vás, milostpaní, a je velmi důležitá a doufám, že k našemu obapolnému štěstí bude, dovolíte?"

Paní Zofie všechna spletena třeseocímí se prsty zapínala knoflík na vřední kazajce, ale vzpomněla šťastně na některé scény ze salonních moderních dramát, které na oheotnickém jevišti kdysi hrála a s grácií dámy z velkého světa a zároveň po sousedsku lastavě ukázala na starou šidli u stolu. "Prosím, račte se posadit."

Hladký jako úhoř s mnohými omulvami usedl rozhodiv dříve šosy kabátu. Chvilí pomlčel, jen se usmíval na domácej paní, jako by pohledem chtěl ji magnetisovat. Opravdu počítala závrať, bylo jí nevolno, teskno. Co chce tu protivný člověk, jež nenáviděla s blouhí srdce, neboť on patrně s hracím strojem přistěhoval se do městečka jen proto, aby ji zničil,

ožebratil nebyvalou konkurencí. "Hněvátte se na mne, milostpaní?" jemně začal poklepávaje dlouhými prsty ve žluté rukavice na okraj stolu. Paní Wollnerová ještě stála. — "Smím-li prosit, u sedněte vedle mne, milostpaní!" řekl a sepal ruce, "a nehněvojte se. Pohovoříme po sousedsku, po přátelsku. Myslete, že snad jsem vašim nepřitelem, zlým soupeřem, na mou čest!" udeřil se do prsou. "nikomu na světě jsem neublížil a vám — vám, kdo by mohl ublížovat? taková krásná, hodná, vzdělaná paní!"

Úsměv i slova jeho byla sladká, omamující. Paní Wollnerová sedla v lenošce nevědou, co počít s rukama, kam pohledět. Najednou smekl se před ní na jedno koleno a zvedl pravici k přísaze: "Milostpaní, já vás miluji!" Vyskočila a zase na oheotnická představení se rozpoměla mimovolně: tahle scéna? odkud je? z kterého kusu? Zapomněla, že je to její konkurent, holič a kadeřík, vzpomněla: kdo by to mohl být? Srdece jí tlouklo — neodpovídala. Nedívala se naň. Vzal ji za ruku.

"Neskejte se, milostpaní, nejsem žádný don Žuán," usmál se šverťácky. "ta léta bláznivá už jsou dávno za námi — ale svatou pravdu povídám: miluji vás, milostpaní! Slyšel jsem o vás vždycky jen chválu a od prvního okamžiku, když jsem vás uviděl — bylo to v kostele, chodím na ranní, jako vy — počítal jsem k vám náklonnost a symtathi. Miluji vás, nehněvojte se, nemohu sám za to, — víte, že srdce nedá si poroučeti. Musel jsem vám to říci, jinak sladkým tajemstvím snad bych se byl zadusil. A teď jsem to řekl!" Z hubyka oddechl, jako by kámen se mu s prsou svalil. Podalího se mu nehopit ruku paní Zofie, vtiskl na ni vřelá políbení, až zůstalo jí na bledé pleti zarudlé znamení. "A teď, dovolíte-li, pohovoříme rozzně, bez vešl bázně." Vstal opět, otřel šátkem na kolečko malinko uprštěné černé spodky, rozhodil šosy kabátu a lehounko smel se na židli. "Nebojte se mne, milostpaní," odkašlal, hlas trochu se mu chvěl, "a vyslechněte mne. Přišel jsem k náhledu, že dva tak velké závody, jako můj a váš v malém hnízdě zdejším nemohou vedle sebe existovat. Co myslíte, milostpaní, nebylo by moudré, sloužit ve jeden jediný velký a výnosný —?"

Začala už chápat. A milý Pražák mluvil a mluvil stále sladčeji a důvěrněji, chvillemi dotýkal se jemně její ruky, ale jen tak — lehounce, jako by se bál, aby nevyplašil vyhlédnutou oběť. Nevěděla, jak odpovědět, zarděl se sklopnými očima stála před ním jako děvčátko v rozpacích. Konečně vyžádala si týden na rozmyslenou. Bvl zřejmý rád, že docelil aspoň toho, že nebyl přímo odmítnut. Na rozhodou políbil jí obě ruce, každou dvakrát — a za týden, že přijde si pro odpověď.

Paní Zofie stála už sotva na nohou, tak byla rozehvěna, rozželela. Sotva odešel, padla na pohovku a zakryla si zástěrkou obličej, plakala tiše, dlouho, nevědouc ani proč. A stále se jí zdálo, jako by byla viděla nějakou známou scénu z divadla. Nebo jako by to bylo z románu, který před časem četla. Inu, romány se v životě opakují. Když se vyplakala, šla do kuchyně zatopit, oběd vařit, bylo už tak pozdě! Přece však ještě se zastavila na okamžik u zrcadla. Dívala se nějak udiveně na sebe očima plácem zarudlýma. I bokem se obrátila a dívala se. Na prošeďivěle zhytky vlasů, které bývaly tak zdravé, tak lesklé, tak bohaté! Přejela prstem po čele, kde zahlédla vrásky. Ale hrdo a ramena ještě měla měkká, bílá, kyproučká, i řada.

Celý týden se trápila, nevědouc, jak odpovědět, až pan Želuzka přijde. Došla na radu i k purkmistrovi, který byl poměnkem malému Floriánkovi. Beze všeho rozmyslení řekl jí, aby brala, když se nabíží ženich. Pan Želuzka je ob-

ratný holič, výborně vypráví anekdoty, je vzdělaný, elegantní — inu, Pražák! I pro Floriánka bude štěstím, dostane-li nového otce, matka je naň slabá, rozmazlala by ho. Pan purkmistr byl moudrý pán, jeho slova platila, uznávala to.

A když si pan Želuzka přišel pro odpověď, zapřel se jako mladíček a sdělila kadeřníku, že o věci dlouho přemýšlela a posléze přišla k náhledu, že živnosti její to jenom prospěje, když užme se jí tak zkušený mistr bradýřského umění jako je on. Podalí si ruce a za tři neděle byla svatba. Jako při všech svatbách lidé klepali a povídali o novomanželech. Jedni sehalovali krok vdovy a jiní prohlásovali, že nebudou dělati do brotu. Na Floriánka nikdo ani nevzpomněl. Ten byl ke všemu šťastným. Ztratil smysl pro všechno, co se kolem něho dělo a jenom komediantskou princeznou před sebou viděl a po ní toužil. Jako nějaká tajemná síla táhla jej za sebou. Floriánek tě síle neodolal. Rozhodl se, že vypráví se do světa a nalezně jí, kdyby měl procestovati půl českého království.

***

VII.

Za časného rána opustil Floriánek své rodné město. Lhalí bychom, kdybychom řekli, že loučil se s ním těžce. Nepoutalo jej již k tomuto městu, nebylo tu ničeho, co by jej tu drželo. Jenom princeznu svých snů stále před sebou viděl a tušil, že nebude mít klid, dokud nebude u ní, dokud nebude moei obdivovati se jí z blízka.

Po komediantském dlouho nepátral. Brzy je našel v kterési vesnici nedaleko rodného města. — Princepál Šembera nevynechal na svých poutích jedině vesnice, kde kynul dost malý výděleček. V do bích své slávy byl vybiravějším, navštěvoval jenom větší osady, ale nyní už se spokojoval s menším obecnstvem.

Floriánek přišel do vesnice právě ve chvíli, kdy představení se zahajovalo. Opakovaly se scény, jakých byl svědkem ve svém rodišti. Nie princepál Šembera ne ubral a ničeho také nepřidal. Floriánek však s velkým zájmem sledoval představení a po jeho skončení zůstal sedět na lavičce, doufaje, že dostane se mu příležitosti, aby pohovořil si s princepálem a nabídl mu své služby. V duchu sestavoval si slova, která promeše, jakkoliv ečil, že nedostává se mu k tomuto rozhodnému kroku na cestě za uměleckou slávu sil.

Esmeralda dávno zmizela kdesi za plachtou a jenom princepál a mouněnín míhali se před zraky zdumaného Floriánka. Princepál dokončil právě počítání sebratých peněz a hřívál na mouněnína.

"Zde máš z dnešního představení," povídal princepál a vysázel černěmno pomočniku výplatu. "To je ukrutně málo," prohlásil mouněnín.

Princepál jen zlostně zabýlškil očima. "Ber, eo ti dávám. Jedináct nových!"

Mouněnín vzal peníze a vzdychl: "Princepále!"

"Co zas?"

"Princepále, mám hlad, strašný hlad."

"Jdi, kup si chleba!"

"Chleba? tady? černý jako z popele, samý písek. Oh, škoda na šl Bělky, kozičky! Princepále!"

"Dej pokoj, k čertu!"

"Takhle z Pavlínou — oh, myslím, že by byla pěkná! Jestě je dosti tučná, prohlédl jsem jí dnes důkladně."

Princepál vztekle vyskočil. "Pokoj mi dej! Vida, čeho se mu začetlo, nenasytovi!"

"Ale já jen tak — tuze mám chuť na něco mlsného. A Pavlína za nějaký den jistě zhubne, nemáme ani čím ji krmit — zhubne, a eo s ní pak? Nebylo by lépe, takhle jí podříznout! Nikdy jsem ještě nejedl tučně!"

Kdyby to nebyl Hanybal, Šembera princepál skočil by po něm, nenasytovi a zardousil by jej. Ale Hanybal seděl, cenil bílé zuby a pomlaskával hladové. Hrozby ehlap!

"Tak jí hezounce podezřelí a měli bychom na týden eo jít!"

Princepál zakryl si rukama uši, nervosně pobíhal sem i tam. Na jednou se rozhodl. Před vozy ješ v kole stály primitivní lavičky z drných prken. Setmělo se — oheotnostvo dávno a dávno se už rozběhlo, docela pusto bylo kol a kol tady za městem. Jenom psi někde na předměstí zoufale vyli,

A tu spatřil princepál na lavičce kohoosi. Přistoupil blíž. Mladík hubený, vychtělý seděl tu sám a sám jako příčarován v lehounkém šedivém obleku. Bůh ví, nač tam čekal.

"Co tu děláte, mladý pane?" zeptal se princepál; dovedl být zdvořilým, když chtěl.

Mladíček zmaten eoosi promluvil, nebylo mu rozumět. "Nu, jděte už domů, mladý pane, představení je skončeno pro dnes — vidíte přece, až zítra, dá-li Pánbůh, přijďte zas."

Mladíček nerad se zvedl, pokusil se i promluvit, patrně chtěl vysvětlit, proč se tu omeškal, ale zase nebylo mu rozumět. Mluvil stisněně, ulekaně eoosi o umění — "Nu, ano, ano, mladý pane, umění je komst!" pokyvoval hla vou princepál, jakoby rozuměl, "ale už jděte hezky domů, aby vás nehubovali." Mladíček tedy se zvedl a odešel pomalu, zapadl v šera.

Hanybal ještě přehazoval jedonáct krejcarů z dlaně do dlaně. "Járku, princepále, byla by to pěkná, ta naše Pavlína!"

"Jdi k čertu nekam!" zařval rozžlobený princepál a po skřipajících sehdčkách vešel do vozu, aby se vyspal. Mouněnín několikráte zavzdychal, několikráte se mlsně olízal, vzpomínaje, jaká by tučná pěkná byla z Pavlínou a konečně odpídlil se kamsi do města, do nejbližší krémy.

Šembera chtěl tu ještě zůstat den nebo i dvě, až by se dočkal lepšího počasí, ale nezůstal. Ráno zvěděl, že nešťastný Hanybal zapadl k "červenému volu", vyjedl celou hospodu a na konec vysypal za všechno jedonáct krejcarů, protože vše neměl. Byli by ho stloukli, kdyby se nebál strašlivého černocha, ale hospodský hrozil soudem, poleiil, žalářem. — Proto Šembera hned po ránu zvedl plachty, jak říkal, a táhl dál.

Koněčkové těžce vlekli vozy po kostrbaté silnici, princepál bíčem šlehal a proklínal, Hanybal krměný až po hrdlo usmívaje se šel pozadu a pokuřoval si. Den byl nevlidný, studený, mlhavý. Asi půl hodiny za městem dohonil je mládenček hubený, vytáhlý — šel chvílku mlčky vedle vozu. Až šel ho princepál všiml. Poznal jej.

"A! to jste vy, mladý pane? — hm! — večera jste seděl jako příšitý na lavičce, snad jste myslil, že za čtyřák vstupného budeme vám a tém ostatním škrholům ve městě hrát až do rána, ne?" Princepál byl ve velmi špatné náladě, jenom bíčem stále šlehal. "A kam jdete?"

"Chťel bych —" skromně začal mladíček, "chtěl bych být umělcem!" děl a skromně šlapal blátivou cestou, červenal se a kloplil oči.

"Vyjě, Semíku! vyjě, Lucko!" křičel princepál. "A nie jiného nemáte na práci, mladý pane? Takových je, kteří chtějí být umělci! Oh! oh! takových jsme poznali! Přijdou, řeknou: chei být umělcem! — ale kde je umění? Umění je komst, mladý pane, komu není s hůry dáno, v apatyce je nekoupí! Vyjě, Lucko! ach, ty! švihnu-li tě! Pořád pozadu zůstává!" Jakoby mladíka nebylo, princepál ječ dál a jen na koně křičel a bíčem pošlehoval. A Floriánek — ovšem on to byl — šlapal skromně dál se sklopenou hlavou.

Chvillemi poprechávalo, chvillemi zasvítilo slunčisko mezi mraky a cesta byla neradostná, samé kopce — lesky v levo, v pravo, nikoho nepotkávali. Koně už tehdy měl Šembera jenom dva, po rovině táhl každý z nich jeden vůz, do kopce připřahal oba do páru a to ještě Hanybal musel tláčit, aby vyjel. Minuli několik nepatrných vesniček, měli do večera dojetí do větší osady, kde bylo možno uspořádat nějaké představení s nadějí na jakýsi výtěžek. O posledních asi byli na výšině mezi borovými lesy, zastavili tam. Vozy princepál postavil na okraj silnice pod stromy, vypřáhl koně, aby se napásli, zavolal na Hanybala, aby šel nasbírat paliva a sám šel s ním, sbírali, olamovali suché větve.

Floriánek se zastavil na silnici v rozpacích, nikdo si ho nevšiml. Přeshlapoval sem i tam, mrázilo jej — lehké šaty, které měl, pro sáklý deštěm a studenou mlhou. Skřčen, ruce v kapsách, dýval se, jak hladový koně na příkopě okusují trávu, díval se na vozy, na promoklou plachtu. A v té plachtě na menším voze bílé přstíčky

rozhrnuly najednou skulinou, za nimi okazala se tam hlavička se zlatými kučeravými vlasy. Dvě oči jako jiskřičky zadívalo se na Floriánka. Přestalo jej mrazit, začervenal se, skřehlé ruce vytáhl z kapes a nějaké divné horko se mu rozlilo po celém těle. Dlouho si ho ty oči skulinou prohlížely.

Pak jeden přstíček zakýval, Floriánek se rozběhl k vozu. Divčí hezounká hlavička skulinou se protáhla, smekl klobouk, usmíval se, ale neměl odvahy promluvit.

"Co tu děláte?" zeptala se Esmeralda. Nepoznala ho.

"Chťel bych být umělcem!" pravil a ještě více se uzarděl.

Malická princezna hryzla si nehtik. "Kdo jste?"

Trochu se zajikaje pověděl jí, jak jednou — už dávno — na půdě ve vikýři oteovského domu tam v tom městě, odkud odjížděli, pomáhal jí vystoupit na provaz.

Přimhouřila oči, vzpomněla. "Ano, už se pamatuji. A jak jste utekl za námi, já vím. Tatínek, princepál, vás vrátil. Měl dobře. A eo dnes tady děláte? Zase jste utekl?"

Přikývl hlavou zarděn do krve. "Bláhový! eo bychom s vámi dělali? Jděte, vraťte se! Jděte domů!"

Snad vzpomínka na gromov, neradostný teď domov kousek odvahy v něm vzrušila. "Nechei se vrátit!" pravil vzdorovitě, "chei být umělcem, ano!" Jiskřivé oči dlouho se naň dívaly, kolem rtů Esmeraldě přeletěl úsměv.

"Bláhový, jděte domů!"

"Nepůjdu!" skoro plačky odpovéděl.

"A eo chcete!"

"Jít s vámi, stát se umělcem!"

Esmeralda se zachechtala, uměla se tak hezounce smát! "Nu, dobře! promluvim s tatínkem. Ale zatím — nechtěl byste mi pomoci? Tamhle — u silnice jak jsme jeli, asi padesát kroků odtud je studánka, zde máte hrnce — dva kouřem očazené plecháče podala mu s vozu — vymeňte je a přinesťe vody, oběd budeme vařit."

Rozběhl se oheotně, vymyl hrnce, přinesl vody. Zatím vrátil se princepál s náručí suchého klestí. Podíval se na Floriánka.

"Ještě jste tady?"

Dív nevyपालe plecháče hochovi z rukou. Ale Esmeralda se ho ujala.

"Tatínku, on, mladý pán, pomůže nám uvařit oběd!" a rychle stáhla rozbitou plachtu jako záclonu, za kterou zmizela.

"Oh ty! lenochu! ty!" polročil k vozu otec princepál, "vida, pomočnika si zjedná, aby nemusela vstávat! Tedy oheň rozděláme, mladý pane!"

Podpálené klesti zasychelo, za praskalo. Odněkud vzala se tu zaskřeká Esmeralda, Hanybal měl jí kdesi ve voze sehovanou. Hanybalovi vůbec bylo ponecháno, aby se staral o potravu, už to tak princepál si zařídil. Nikdy se ho neptal, odkud slepice neb jinou drůbež bere, ani odkud nosí brambory nebo zeleninu, z kterých polí a zahrád. V měsíci máji ostatně je špatný čas pro cestující umělce, není na stromech ovoce, není brambor v poli, ani mrkve, ani vodnice, ani okurek. A slepice každého dne se nenaskytne. Oheň praskal, dýmal, na ohništi v hrncích voda se vařila. Floriánek stál, přeshlapoval v rozpacích.

"A vy jste tu ještě?" otázal se poznou princepál, ale trochu laskavěji. "Co jste to povídal? že chcete být umělcem?"

"Ano, chei!" házlivě odpovéděl hoch.

"Hm! není to tak lehké! ale zdá se mi, že máte talent. Zamíchejte trochu vodou v hrnci — čím? tamhle ulomte kousek větve, to stačí. A přiložte na oheň. Ah, ty kukačko! rozkřikl se princepál rozžloben na Esmeraldu, která polooběčena rozhrnula na voze plachtu. "Slezš-li pak už konečně dolů!"

Protáhla se, zívla a řekla lhostejně: "A vždyť není ještě oběd uvařen!"

Princepál vyskočil, zadupal: "Hned mi pojd' dolů! Kdo je na oběd vařit? Snad já, princepál? nebo Hanybal? nebo snad tuhle mladý pán?"

"Což — třeba mladý pán!" odpovídala směle a při tom usmála se na Floriánka.

"My se známe!"

"Co? odkud? jak?" vyptával se princepál. Pověděla Esmeralda, pověděl Florián, a princepál sám si už vzpomněl, že mladý pán jednou se hlásil u něho. "Tehdy

jsem vás odmítl, měl jsem svého Habaděje!" pravil poklepav hochovi na rameno. "To víte, talentů je na světě moc, kdybych já měl každého přijmout, kdo chce být mermomocí umělcem, to by bylo uměleč, že by se hladem mezi sebou ukousali. Proto my, kteří umění rozumíme," Šembera vypjal se a na prsa poklepal všemi desíti prsty. "přijímáme mezi umělce jen ty, kteří něco nového přinášeji. Talentů je moc, jak povídám, ale jde o to, přinesou-li něco — něco — hm! Co vy přinášíte, mladý pane?"

Floriánek uzarděn okazal stříbrné hodinky z klíčkem a se řetízem. Nevěděl, stačí-li to, eo přináší. Princepál sáhl rychle po hodinkách, prohlédl je bystře a pak stisknuv rty upněně zadíval se na Floriánka.

"Vy jste je — ukradl, mladý pane?"

Hožák nesněl toho pronikavého pohledu. Zachvěl se celý, a pot mu vyvalal na čele. Hle, jaké to mrzké podezření!

"Ne!" pravil po chvíli, a bylo mu do pláče. "Ne! ne! nenkradl jsem. Nebožtík tatínek daroval mi hodinky jedonou Štědrého večera!" zavzlykal opravdu.

"Hm!" — princepál ještě se naň díval zamýšlen přimhuřuje oči. "hm! povídáte, že jste je nenkradl. Nu, dobře, dobře, známe to!" pod bradou se poškrabal a hodinky sklouzly jakoby nie i s řetízem do jeho kapsy. "Je sičeo málo, eo přinášíte, mladý pane, jako závdavek budoucího svého umění, ale chei to zkoust s vámi, ačkoliv byl jsem stokrát už zklamán. Budete Habadějem — myslím, že pro ten oheť máte talent. Doufám, že budete spokojen. Slávy — zachtělo se vám, přece umělecké slávy, že ano? — Slávy budete mít moc, zabezpečí vás. A smíte dnes už obědvat s námi, tady v hotelu u "zelené borovíce." Prosím!" řekl tonem a s poky-nem štědrého hostitele. "Je prokřeseno — jak vidíte koberec nejkrásnějšího smaragdového mechu u nás — jen račte!" Usel k ohni "Esmeraldó!"

Esmeralda vyskočila s vozu. Zdálo se, že dnes ještě se nečesala, zlaté vlásky padaly jí do čela, byla jen v košile a v jedné červené sukýnce, ale slušelo jí to. Floriánek oči až vyvalil. Zpozorovala to a smála se naň. Přinesla talířky oprýskané, otlučené, princepál rozdělil polévku, slepici rozkrájel a bylo veselo v hotelu "u zelené borovíce" na meehovém kobereci. Floriánek jedl s Esmeraldou z jednoho talíře a nikdy mu tak ještě nechtunalo. Dělili se spolu o slepičí křídlo. Tiché, děti, sláhuové štěstí naplnilo mu eelivé srdce, celou duši, až mu oči vily a zapomínal na hlad. Esmeralda podávala mu časem sousto na přechovč lžíci, usmívala se šelmovskými a on by jí byl nejraději ruku polopal a vděčně políbil. Zdálo se mu, že tímto obědem pod zelenou borovicí jaksi už byl zasvěcen v kouzla umění, přijat mezi umělce. Nemožno, aby něco bylo poetičtějšího, nežli ta chvílka zde v lesích, v příkopě u cesty. Sluněčko zavřívlo mezi mihami, voněk meč i borovice i dým uhasňajícího oheň.

"Což — chutnalo ti u nás, Habaději?" zeptal se princepál otíraje rukávkem ústa. Floriánek se zarazil, zčervenal, pochořil, že tímto důvěrným oslovením byl už přijat za člena umělecké družiny. Přikývl a usmál se: "Oh, ano! chutnalo!"

"Vidíš! a takových královských obědů do roka můžeme mít! A eož v létě a na podzim, až v lesích jahody budou, na stromech ovoce a v polích brambory — povídám, není radostnějšího života, nežli je život umělci!"

"Mám hlad!" zahučel Hanybal převaluje se na mechu.

Princepál se ohlédl po něm a jen odplivl. "Nenasytný žaludek! ani za mák umělce v něm není, jenom žaludek je to!" postěžoval si Floriánkovi a zapálil dýmku.

"Mám hlad! mám hlad!" opakoval Hanybal.

"Jsu ve voze dvě rozbité láhve od vína, sněz je! I kousek uhlí tam bude!" s úklebkem odpovídal princepál.

"Mám hlad, princepále! večera jsme ani neobědvali a dnes takhle slepice — však div mne s ní nechtěl lékařský sedlák — stačila by tak pro mne k mřdání. A vy, princepále, ještě jste na ni pozval jedneho darmočeka. To abych po- řád jen slepice kradl a jiný je sní!" Břučel a huboval.